

Сарајево, 04.10.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 27.09.2021. – 01.10.2021.**

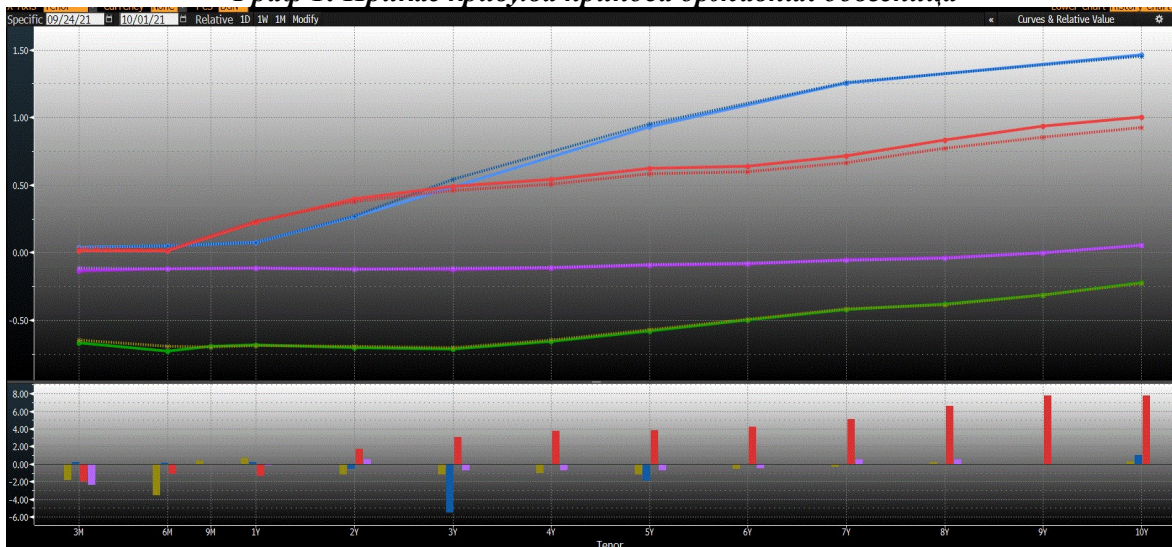
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	24.9.21	-	1.10.21		24.9.21	-	1.10.21		24.9.21	-	1.10.21		24.9.21	-	1.10.21	
2 године	-0,69	-	-0,70	↘	0,27	-	0,26	↘	0,38	-	0,40	↗	-0,10	-	-0,11	↘
5 година	-0,57	-	-0,58	↘	0,95	-	0,93	↘	0,59	-	0,62	↗	-0,08	-	-0,09	↘
10 година	-0,23	-	-0,22	↗	1,45	-	1,46	↗	0,93	-	1,00	↗	0,06	-	0,06	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	24.9.21	-	1.10.21
3 мјесеца	-0,631	-	-0,652
6 мјесеца	-0,696	-	-0,731
1 година	-0,671	-	-0,663

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 01.10.2021. године (пуне линије) и 24.09.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Почетком прошле седмице предсједница ЕСВ Lagarde је изјавила да би инфлација у еврозони могла да премаши већ повећане прогнозе ове институције, али да не постоји много сигнала који показују да се то већ дешава. Након тога Lagarde је упозорила на претјерану реакцију на транзиторну инфлацију, те још једном поновила да не постоје знакови који указују на то да инфлација постаје распрострањена широм економије. Lagarde је истакла да када ефекти који су узроковани пандемијом прођу, ЕСВ очекује да ће инфлација забиљежити пад. Ипак, прошле седмице су објављени подаци о наставку раста стопе инфлације у појединачним чланицама еврозоне, посебно у Немачкој (4,1%), док и остале водеће чланице биљеже нивое знатно изнад циљаних 2%. Крајем седмице објављени су и прелиминарни подаци инфлације на нивоу

еврозоне за септембар, према којима је ова стопа забиљежила највећи ниво у последњих 13 година (3,4%). Поред ових података једна од најбитнијих вијести је била да цијена природног гаса глобално биљежи стални раст. У Европи су забиљежене рекордно високе вриједности цијене гаса, што представља још један сигнал да би мањак залиха овог енергента (али и осталих енергената) могао да само постане још гори, узимајући у обзир да почиње сезона гријања. Раст инфлације који је видљив протеклих мјесеци, а који је изнад свих досадашњих очекивања, заједно са наставком раста цијена енергената, све више доводи у питање “привремени карактер” раста трошкова, како то тренутно тумаче водеће централне банке, укључујући ЕЦБ.

Deutsche Bundesbank је у мјесечном извјештају објавила да очекује да ће стопа инфлације у Њемачкој значајно успорити у 2022. години, али да ће до половине године остати на нивоу изнад 2%. Ипак, очекује се да ће стопа инфлације привремено, до краја ове године, забиљежити ниво од 4% до 5%, као и да је економија у III кварталу забиљежила већи раст у односу на II квартал.

Иако на седмичном нивоу нису забиљежене веће промјене приноса сигурнијих обвезница, почетком прошле седмице на раст приноса највећи утицај су имала очекивања инвеститора који очекују скорије повлачење квантитативних олакшица у САД. До краја недјеље приноси обвезница сигурнијих чланица су кориговани на ниже. Истовремено, Приноси италијанских обвезница средње и дуже рочности су повећани за 2 до 3 базна поена.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	АВГ	7,7%	7,9%	7,6%
2.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	СЕП	3,3%	3,4%	3,0%
3.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	СЕП	1,9%	1,9%	1,6%
4.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	СЕП	58,7	58,6	61,4
5.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	СЕП	117,0	117,8	117,6
6.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	СЕП	-4,0	-4,0	-5,3
7.	Гфк индекс повјерења потрошача – Њемачка	ОКТ	-1,5	0,3	-1,1
8.	Индекс повјерења потрошача – Француска	СЕП	100	102	99
9.	Индекс увозних цијена – Њемачка (Г/Г)	АВГ	16,0%	16,5%	15,0%
10.	Произвођачке цијене – Италија (Г/Г)	АВГ	-	13,8%	13,5%
11.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	АВГ	-	6,0%	4,5%
12.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	АВГ	-	1,2%	3,4%
13.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	АВГ	0,1%	-0,9%	0,1%
14.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	АВГ	1,8%	0,4%	0,4%
15.	Малопродаја – Низоземска (Г/Г)	АВГ	-	1,9%	3,3%
16.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	АВГ	-5,4%	-5,4%	-4,6%
17.	Стопа незапослености – ЕЗ	АВГ	7,5%	7,5%	7,6%
18.	Стопа незапослености – Италија	АВГ	9,2%	9,3%	9,3%
19.	Стопа незапослености – Белгија	АВГ	-	6,4%	6,2%
20.	Стопа незапослености – Њемачка	СЕП	5,5%	5,5%	5,5%

САД

Републиканци у Сенату су блокирали буџет за потрошњу који је био потребан како би се спријечило неизвршавање обавеза Владе по основу дуга у наредном мјесецу, чиме се нација приближава фискалној кризи, уколико се не дозволи демократима да повећају лимит Федералног задуживања. Министрица финансија Јеллен је упозорила да САД са тим ризикује да остане без новчаних средстава до 18. октобра.

Предсједник Feda Powell је изјавио да би се раст цијена у САД и потешкоће око запошљавања, који су евидентни након поновног отварања економије, могли да покажу издржљивијим него што се очекивало, те ће се Fed, по потреби, супротставити инфлацији. Powell је изјавио да је рјешавање “тензија” између високе стопе инфлације и још увијек повећане незапослености најбитније питање са којим се Fed тренутно суочава, признајући да су циљеви монетарне политике Feda у потенцијалном сукобу. Приликом обраћања пред Комитетом за финансије, који дјелује унутар

Представничког дома САД, Powell је изјавио да уколико се инфлаторна очекивања повећају, Fed ће употребити алате за борбу против високе стопе инфлације, додајући да би се проблеми у ланцима снабдијевања требали смањити, уз очекивано смањење стопе инфлације у наредним мјесецима.

Предсједник Feda из Филаделфије Harker је изјавио да би Fed могао да буде близу испуњења инфлацијског мандата одређеног за повећавање каматних стопа, али може да прође година дана и више прије него што се постигне циљ у вези са запошљавањем којим би се омогућило стварно повећање каматне стопе. Harker је за Reuters изјавио да ће се инфлација у наредних неколико мјесеци највјероватније приближити Fedовом циљу од 2%, након што је због пандемије стопа инфлације достигла висок ниво. По његовим ријечима, пратиће се кретање стопе инфлације у предстојећим мјесецима, али сматра да се инфлација налази близу достизања или је већ достигла циљ да у просјеку буде изнад 2% неко вријеме, тако да се дугорочно може да процијени стопа инфлације од 2%.

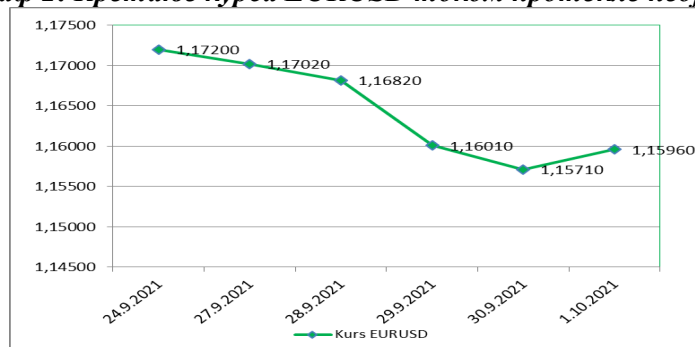
Сенат је у суботу одобрио краткорочно продужење транспортних програма, упутивши предсједнику Баудену (Biden) закон о прекиду финансирања, након што су лидери демократа Представничког дома одгодили планирано гласање о усвајању двостраначког пакета за инфраструктуру вриједног 1 билион USD. Продужење транспортних програма за 30 дана ефективно ствара нови рок за демократе да разријеше подјеле у Дому које су обуставиле усвајање овог закона.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Поруцбине трајних добара П АВГ	0,7%	1,8%	0,5%
2.	Активности прерађивачког сектора Feda из Даласа СЕП	11,0	4,6%	9,0%
3.	Велепродајне залихе (М/М) П АВГ	0,8%	1,2%	0,6%
4.	FHFA индекс цијена кућа (М/М) ЈУЛ	1,5%	1,4%	1,7%
5.	Индекс повјерења потрошача СЕП	115,0	109,3	115,2
6.	МВА апликације за хипотекарне кредите 24. сеп	-	-1,1%	4,9%
7.	Бр. кућа који чекају реализацију (М/М) АВГ	1,4%	8,1%	-2,0%
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 25. сеп	330.000	362.000	351.000
9.	Континуирани захтјеви незапослених 18. сеп	2.790.000	2.802.000	2.820.000
10.	GDP (Q/Q) Ф II квартал	6,6%	6,7%	6,3%
11.	Лични приход АВГ	0,2%	0,2%	1,1%
12.	Лични трошкови АВГ	0,7%	0,8%	-0,1%
13.	PCE дефлатор (Г/Г) АВГ	4,2%	4,3%	4,2%
14.	PMI индекс прерађивачког сектора Ф СЕП	60,5	60,7	61,1
15.	Индекс расположења потрошача Ун. Мичигена Ф СЕП	71,0	72,8	70,3
16.	ISM индекс прерађивачког сектора СЕП	59,5	61,1	59,9

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1720 на 1,1596.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле недјеље

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Финансијски индекс домаћинства, којег објављује осигуравајућа компанија Scottish Widows, у периоду од јула до септембра смањен је на 44 поена са 44,7 поена, колико је овај податак износио у II кварталу. Ово је прво погоршање финансијске ситуације домаћинства у посљедњих нешто више од једне године. Посљедње смањење забиљежено је у II кварталу 2020. године када се Велика Британија суочила са неизвјесностима због затварања економије. Грађани Велике Британије се суочавају са растом трошкова енергије и са израженим проблемом недостатка понуде горива.

Раст цијена гаса у Великој Британији је утицао на потешкоће у пословању чак 12 компанија овог сектора, те је регулатор, Ofgem, трансферисао око 2 милиона корисничких рачуна на друге понуђаче који се нису нашли у кризи пословања. Објавио је и то да су посљедње три компаније које су подлегле кризи Igloo Energy, Symbio Energy и Enstroga, те да криза са гасом не јењава. Колапс ове три компаније ће значити трансфер око 233.000 корисника на друге понуђаче. Као резултат ових стања очекује се повећање цијене гаса.

Већина главних 8.000 бензинских станица у Великој Британији је остала без понуде енергента, што је навело владу да војску стави у приправност како би помогла у испоруци. Велепродајне цијене гаса су достигле рекордно високе нивое, изазивајући забринутост да би хладна зима могла да продуби кризу која је довела до колапса више добављача овог енергента и повећала страх од затварања неких фабрика и раста цијена режија.

Гувернер BoE Bailey је изјавио да он и други чланови МСР препознају раст каматних стопа, те је поновио изјаву из прошле седмице да ће бити потребно умјерено заостравање монетарне политике како би се одржала конзистентност у достизању и одржавању инфлаторног циља у средњем року.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP) АВГ	0,3	0,4	0,0
2.	Број одобрених хипотекарних кредита АВГ	73.000	74.500	75.100
3.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г) АВГ	-	7,0%	6,0%
4.	Натионвиде цијене кућа (Г/Г) СЕП	10,7%	10,0%	11,0%
5.	GDP (Q/Q) Ф II квартал	4,8%	5,5%	4,8%
6.	Извоз (Q/Q) Ф II квартал	3,0%	6,2%	3,0%
7.	Увоз (Q/Q) II квартал	6,5%	2,4%	6,5%
8.	Укупне пословне инвестиције (Q/Q) Ф II квартал	2,4%	4,5%	2,4%
9.	PMI прерађивачки сектор Ф СЕП	56,3	57,1	56,3

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, те је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,85706 на ниво од 0,85587. GBP је депрецирала у односу на USD, те је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3679 на 1,3546.

ЈАПАН

Fumio Kishida је изабран за новог предсједника Либерално-демократске партије Јапана. Kishida је раније обављао позицију министра спољних послова. Званично гласање за новог премијера Јапана заказано је за 4. октобар. Аналитичари наводе да је мало вјероватно да ће успјети битније промијенити тренутне политике које иду у корист пословању и инфлацији, а које је подузео Abe и претходни премијер Suga. Ипак, сматрају да би се Kishida постепено могао да ослободи наслјеђа “Abenomics” (политика стимуланса) уколико успије да на надолazeћим генералним изборима ојача своју тренутну позицију.

Јапански државни пензиони инвестициони фонд, који је уједно и највећи такав фонд у свијету, саопштио је да у свом портфолију неће држати државне обвезнице Кине деноминирани у јуану. Ова обавијест долази након што би британски FTSE Russell требало да почне са укључивањем кинеских обвезница у свој бенчмарк (индекс глобалних обвезница), којег јапански пензиони фонд

користи. Из пензионог фонда Јапана је саопштено да ће умјесто тога користити верзију тзв. World Government Bond Index који не укључује кинеске обвезнице.

Гувернер BoJ Kuroda је изјавио да је BoJ спремна задржати масивне подстицаје, јер посљедице пандемије оптерећују потрошњу и држе стопу инфлације даље од циљаног нивоа од 2%. Додао је да се очекује да ће трећа највећа свјетска економија показати јасније знакове опоравка, након што су снажни корпоративни профити и капитални издаци надокнадили одређене слабости у потрошњи. Ипак, упозорио је да су очекивања у вези са потрошњом, која је кључ одрживог економског опоравка, крајње несигурна и да зависе од развоја ситуације у вези са пандемијом. Гувернер BoJ Kuroda је изјавио да ће се ова институција наставити фокусирати на ублажавање удара на економију који је узрокован пандемијом, узимајући у обзир неизвјесност изгледа и слабу инфлацију. Истраживање је показало да се пословно расположење у септембру побољшало пети квартал заредом, са произвођачима који су испунили захтјеве снажне глобалне потражње, што је обећавајући старт за наредну администрацију да ће извући економију из застоја. Стални напредак у вакцинацији и нада у поновно оживљавање привредних активности такође су помогли у јачању расположења произвођача, подржавајући став БоЈ да ће окончање ванредног стања потаћи потрошњу.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

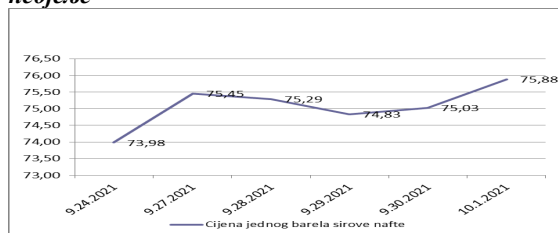
Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Произвођачке цијене услужног сектора (Г/Г)	АВГ	1,2%	1,0%	1,1%
2.	Водећи индекс (финал.)	ЈУЛ	104,1	104,1	104,2
3.	Коинцидирајући индекс (финал.)	ЈУЛ	94,5	94,4	94,6
4.	Индустријска производња (Г/Г) прелим.	АВГ	12,1%	9,3%	11,6%
5.	Малопродаја (Г/Г)	АВГ	-1,0%	-3,2%	2,4%
6.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	АВГ	9,5%	7,5%	9,9%
7.	Стопа незапослености	АВГ	2,9%	2,8%	2,8%
8.	Танкан индекс повјерења великих произвођача III квартал		13	18	14
9.	PMI индекс прерађивачког сектора Ф	СЕП	-	51,5	52,7
10.	Продаја возила (Г/Г)	СЕП	-	-30,0%	4,4%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 129,77 на ниво од 128,79. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 110,73 на 111,05.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 73,98 USD (63,12 EUR). Почетком недјеље цијена нафте је забиљежила раст због забринутости за понуду нафте и под утицајем појачане тражње како се у појединим дијеловима свијета уклањају рестрикције уведене због пандемије. У наредним данима, до краја недјеље, цијена нафте је углавном одржавала ниво од око 75 USD по барелу. **Највећи утицај на високу цијену нафте има забринутост око отежане испоруке и снажан раст цијене природног гаса,** док су и цијене угља дале одређену подршку. Поменуто је најјаснији сигнал да свијет постепено иде ка енергетској кризи која ће вјероватно утицати на економски раст. Средином недјеље цијена нафте је забиљежила благи пад, након што су објављени подаци о неочекиваном расту залиха нафте у САД, али и због забринутости око успорења раста у Кини. Већ наредног дана цијена је поново биљежила раст након што је Кина саопштила да ће обезбиједити испоруку енергије, по сваку цијену, с обзиром на то да се земља суочава са недостатком електричне енергије. Истраживање Reutersa је показало да је производња нафте међу чланицама ОПЕС-а током септембра повећана на највиши ниво од априла 2020. године под утицајем опоравка производње у Нигерији, која се суочила са значајним губицима у овом процесу, док су главни произвођачи који су чланови овог картела успорили са обимом понуде према споразуму по којем организују производњу. Инвеститори су тренутно у ишчекивању резултата састанка ОПЕС+ на којем ће произвођачи дискутовати о томе да ли ће ићи даље од постојећег споразума којим би повећали обим производње за 400.000 барела дневно у новембру и децембру. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 75,88 USD (65,44 EUR). Посматрано на недјељном нивоу цијена нафте је повећана за 2,57%. Ово је шеста недјеља заредом да цијена нафте биљежи раст.

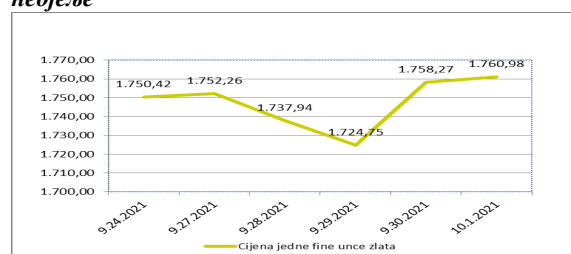
Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле недјеље

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.750,42 USD (1.493,53 EUR).

До средине протекле недјеље цијена злата је имала тенденцију пада. Званичници Feda су изнијели ставове да економија добро напредује, те да би се ускоро могло да почне са повлачењем квантитативних олакшица, што се одражава на цијену злата. Поред тога, предсједник Feda Powell је истакао да се може очекивати да ће тренутни високи ниво инфлације ишчезнути када се ријеше проблеми у ланцу понуде, те је додао да је економија још увијек далеко од пуне запослености. Поред тога, до средине седмице дошло је до **апresiasiје USD и снажнијег раста приноса на државне обвезнице САД,** што је утицало на пад цијене злата. Ипак, након што је предсједник Feda из Чикага Evans коментарисао да би **шокови у испоруци,** који тренутно утичу на раст цијена, **могли да буду ублажени наредне године,** те да ће ниске каматне стопе и даље да буду потребне како би се инфлација у САД трајно одржала на нивоу од 2%, **цијена злата је повећана.** Поред тога, подаци са тржишта рада су били нешто лошији од очекивања, што је појачало забринутост да ово тржиште ипак слаби. Такво стање води појачаним неизвјесностима везано за одлуку о ублажавању квантитативних олакшица Feda, јер било које одлагање ове одлуке има утицај на раст цијене злата. Поједини аналитичари сматрају да се постепено обнављају физичке куповине злата, јер инвеститори трагају за заштитом од ризика због економских неизвјесности и појачаних инфлаторних притисака. Цијена злата је током трговања у петак биљежила раст, под утицајем слабења USD који је имао снажнији ефекат него очекивања да би Fed могао да убрзо почне са ублажавањем монетарних олакшица. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.760,98 USD (1.518,61 EUR). На недјељном нивоу цијена злата је повећана за 0,60%..

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле недјеље

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може да гарантује њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може да наступи као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.